

прѣстанаха да се чуватъ вопли и стенания по голѣмия славянски миръ, неразлжчнитѣ спжтници на всѣко робство.

Велико обществено зло считалъ е Царьтъ сжществуващото отдавна въ необятна Русия крѣпостно право. Още отъ първитѣ дни на въцаряването си той е рѣшилъ да осжществи благитѣ помисли на неговитѣ прѣдшественици царе и да извърши това, което тѣ сж пропуснали. Царьтъ отмѣни крѣпостничеството. Цѣла Русия възликува отъ рѣшението да се отмѣни безвъзвратно тежкото крѣпостничество. Тая радостна вѣсть е била посрѣщаната съ възторгъ въ срѣдата на просвѣтенитѣ руски людѣе. Паметенъ е деньтъ 28-й декеврий 1857 година, когато въ Москва сто и осемдесетъ прѣдставители на културна Русия, прѣдимно писатели и учени мжже, бѣха събрани на обща трапеза за да отпразднуватъ това велико тържество — отмѣната на крѣпостничеството. Бѣлѣжитиятъ русинъ — публицистъ Катковъ е произнесълъ въ това събрание първата рѣчь, начевайки: „Бываютъ эпохи, когда всякому чувствуется присутствіе Промысла въ жизни, когда въ глубинѣ души каждого слышатся явственно отвѣты настоящаго на вопросы прошедшаго, отвѣты, вносящіе миръ и благоволеніе въ сердца людей, возстановляющіе смыслъ, правду и равновѣсіе въ жизни; эпохи, когда силы мгновенно обновляются, когда люди, съ усиленнымъ біеніемъ собственнаго сердца, сливаются въ общемъ дѣлѣ и въ общемъ чувствѣ. Благо поколѣніямъ, которымъ суждено жить въ такія эпохи! Благодареніе Богу, намъ суждено жить въ такую эпоху...“